

Zachráňme umenie

Výzva národným vládam

V Bruseli, 6. apríla 2020

International network for contemporary performing arts

S podporou

Od vypuknutia korona pandémie čelí obrovská časť globálnej populácie – ľudia rôzneho pôvodu, veku, hodnôt a sociálnych podmienok – náhlemu prerušeniu bežného života. Živé stretnutia sú regulované a obmedzené. Niektorí ľudia majú neočakávané finančné ťažkosti, iní trpia zdravotnými problémami a úzkosťami. To všetko, v spojení s veľkou neistotou z budúcnosti, vytvára obrovskú sociálnu núdzu, ktorá zanechá nezmazateľnú stopu na našej spoločnosti.

Ako je bežné v časoch nepokojov, ľudia sa uchýľujú ku kultúre: literatúra, hudba, film, fotografia, virtuálne múzeá, tanečné a divadelné predstavenia prenášané online alebo iniciované vo vonkajšom prostredí, rešpektujúce pravidlá bezpečnej vzdialenosti. Umenie naďalej ohromnou silou spája ľudí, a to aj v časoch, keď nie je možné fyzicky spolu byť. Kultúra prispieva k pocitu životnej pohody ľudí, inšpiruje kreatívne riešenia a posilňuje tých, ktorým chýba nádej. Umenie pomáha nahliadnuť na realitu z perspektívy, s kritickým odstupom, a predstaviť si lepšiu budúcnosť, dokonca aj v zdanlivo neprekonateľnej neistote. Sme na prahu novej reality a je na nás, aby sme našli individuálnu silu a kolektívne zdroje, aby sme krízu premenili na vstupnú bránu do lepšej budúcnosti. Kultúra je nepochybne súčasťou riešenia.

Sektor kultúry, najmä múzické umenie, bol súčasne prvý, ktorý utrpel včasnou vlnou vnútroštátnych opatrení prijatých v reakcii na prepuknutie choroby COVID-19. Okrem toho budú predstavitelia múzických umení s najväčšou pravdepodobnosťou poslednými, ktorí budú môcť obnoviť svoje pravidelné činnosti, keď začnú vlády zmierňovať ochranné opatrenia. Súčasná kríza, hoci trvá iba niekoľko týždňov, už ohrozila existenciu miliónov nezávislých umelcov a malých subjektov.

Korona kríza nepriaznivo ovplyvnila už aj tak mimoriadne zraniteľný ekosystém odvetvia múzických umení, ktorý sa vyznačuje vysokým počtom nezávislých a samostatne zárobkovo činných osôb, zmluvami na dobu určitú či skrátenými úväzkami, flexibilnými pracovnými miestami v kombinácii s obmedzeným prístupom k sociálnym výhodám. Okrem toho, mnohé umelecké organizácie, festivaly a profesionálov, zastihla kríza v rozhodujúcom období roka, kedy mali zarobiť podstatnú časť svojho ročného príjmu.

Svetová umelecká komunita vykazuje obrovskú solidaritu a kreativitu pri vysporadúvaní sa s našou novou realitou. Je však evidentné, že je na národných vládach, aby zachránili kultúrny sektor, ktorý predstavuje živý sociálny zdroj, prináša obrovskú vnútornú hodnotu a prispieva k hospodárstvu.

Vyzývame preto národné vlády, aby prijali nasledujúce opatrenia, berúc do úvahy naliehavosť súčasného okamihu a s cieľom dlhodobej životaschopnosti a udržateľnosti odvetvia:

- Umožniť umelcom a kultúrnym pracovníkom prístup k dávkam v nezamestnanosti a sociálnym dávkam a kompenzovať im straty spôsobené krízou COVID-19.
- Podporovať kultúru a umenie prostredníctvom *EU Coronavirus Response Investment Initiative*¹.
- Vytvoriť núdzové fondy pre sektor kultúry, mimo existujúcich rozpočtov ministerstiev kultúry a fondov na podporu umenia. Takéto nástroje musia byť vytvorené z finančných prostriedkov z iných rozpočtových kapitol osobitne určených na zmiernenie dôsledkov krízy COVID-19.
- Uplatňovať flexibilitu pre všetky existujúce schémy financovania, čo príjemcom grantov umožní rozhodnúť sa, či by mali preložiť, zrušiť alebo transformovať činnosti, či predĺžiť celkové trvanie financovaného projektu.
- Zvýšiť investície do kultúry a umenia v roku 2020 a v nasledujúcom období, zamerané na ich oživenie a udržateľnosť.
- Zachovať rozpočty pre medzinárodné spolupráce a projekty, pretože sú zásadné pre budovanie kapacít a rozvoj lokálnej umeleckej scény.
- Iniciovateľ rozsiahlu diskusiu o súčasnom postavení umelca, s cieľom zabezpečiť udržateľnosť kariéry, praktík a aktivít umelcov, ako aj slobody prejavu umelcov, sociálneho a finančného uznania a individuálnej životnej spokojnosti.
- Preskúmať možnosť zavedenia všeobecného základného príjmu na ochranu ľudí pred budúcimi krízami a situáciami vyššej moci.
- Integrovať kultúru a umenie do stratégií hospodárskej a sociálnej regenerácie a budúcej transformácie, uznajúc pritom ich obrovský význam pre blaho občanov, ako aj ich schopnosť zjednocovať ľudí, a to aj v časoch, keď nie je možné komunikovať.

Žiadame, aby sa uvedené opatrenia a ďalšie kroky smerom k navrhnutiu dlhodobej stratégie na posilnenie tohto odvetvia, ako aj na celkové oživenie spoločnosti a hospodárstva, uskutočňovali v inkluzívnom a nepretržitom dialógu s umelcami a kultúrnymi subjektmi.

Slovenský preklad: Katarína Figula (Asociácia Bratislava v pohybe, Asociácia Divadelná Nitra)

¹ Pre členské štáty EÚ (vrátane UK)

IETM, International network for contemporary performing arts, is one of the oldest and largest cultural networks, which represents the voice of over 500 performing arts organisations and institutions, including theatres and arts centres, festivals, performing companies, curators and programmers, producers, art councils and associations from about 50 countries. IETM advocates for the value of the arts and culture in a changing world and empowers performing arts professionals through access to international connections, knowledge and a dynamic forum for exchange.

www.ietm.org

For more than 15 years, Circostrada has been working to develop and empower the fields of circus and street arts in Europe and beyond. It supports professionals and cultural stakeholders at large by boosting professional exchanges, collecting data, fostering training, knowledge sharing and promoting innovation in both sectors. With more than 100 members from over 35 countries, Circostrada acts as a bridge between all field players and EU policy makers, relaying their needs and advocating for greater means and more structured cultural policies. Circostrada is coordinated by ARTCENA – French National Centre for Circus Arts, Street Arts and Theatre, and is co-funded by the Creative Europe programme of the European Union and the French Ministry of Culture.

www.circostrada.org

IN SITU is the European platform for artistic creation in public space. Since 2003, it has supported more than 200 artists working outside conventional venues and contributing to the transformation of our territories. IN SITU is an ecosystem connecting a new generation of artists with audiences, programmers, and key-players involved in the economic, political and social realities around Europe. IN SITU develops an ecology of creation based on transnational artistic workshops and laboratories, European and international residencies and collective mentoring for pilot artistic projects. IN SITU also designs tailored consulting and expertise for European cities, online training modules (MOOC) and a Think Tank dedicated to artistic creation in public space.

IN SITU ACT 2016 - 2020 is co-funded by the Creative Europe programme of the European Union.

www.in-situ.info

EDN, European Dancehouse Network, formed in 2004, is an association of more than 36 dance houses connecting across Europe and beyond, with a shared ambition: strengthening professional practice, developing audiences and enhancing public engagement and progressing the network. In pursuit of this mission EDN's purpose is to champion, strengthen and communicate the dance house model as providing the optimum conditions and most effective means necessary for the structural development of dance as contemporary art form, at all levels of engagement. EDN is the dance house network of Europe, where each member subscribes to cooperating, sharing resources, capacity building and intelligence gathering. Confronted with the challenges of the world today we stay for connectedness, identity and empathy building, resilience and the vital impact of the performing arts in society.

www.ednetwork.eu

The European Theatre Convention (ETC) is an artistic platform for creation, innovation and collaboration. As the largest network of public theatres in Europe, the ETC has more than forty European Theatre Members from over twenty countries, reflecting the diversity of Europe's vibrant cultural sector. Founded in 1988, the ETC promotes European theatre as a vital social platform for dialogue, democracy and interaction that responds to, reflects and engages with today's diverse audiences and changing societies. ETC fosters a socially-engaged, inclusive notion of theatre that brings Europe's social, linguistic and cultural heritage to audiences and communities everywhere. Powerful and professional ETC governance ensures that the network will strive and grow taking into consideration latest trends and developments.

www.europeantheatre.eu

The European Festivals Association (EFA) is a community dedicated to the arts, the artists and the audiences. EFA's main role in the permanently developing world of digitisation and globalisation is to connect festival makers so to inform, inspire and enrich the festival landscape. In this perspective, EFA is a festivals' service, knowledge and training provider; the oldest cultural network of European festivals! It was established to bridge the distance between organisations and all kinds of stakeholders and to create connections internationally. All this in function of the enrichment of a festival's own artistic offer and its organisational opportunities. EFA guides the discourse on the value of arts festivals. A sector that is so unique and that shares a myriad of concerns on intellectual, artistic, material and organisational level deserves a strong umbrella organisation that supports local initiatives and gives arts festivals a unified voice.

www.efa-aef.eu